

НАУКОВЕ ЖИТТЯ

МАРІЯ СТУКАНОВА,

кореспондент відділу “Суспільство”, газета “День” (03115, Київ, проспект Перемоги, 121д)

MARIIA STUKANOVA,

a reporter and feature writer, “The Society” section, “The Day” newspaper (121d, Peremohy Avenue, Kyiv, 03115)

e-mail: chedit@day.kiev.ua

“Формувати нове покоління”¹

У Києві відбулися XIII Соціологічні читання, присвячені пам’яті видатної української соціологині, лавреатки Державної премії в галузі науки і техніки Наталії Паніної, якій 10 грудня виповнилося би 70 років.

Зорганізували захід Інститут соціології Національної академії наук України та Соціологічний центр імені Наталії Паніної.

Особливістю цьогорічної події, що мала тему “Соціологічний порядок денний від лавреатів конкурсу “Кращий молодий соціолог” (2007–2018)”, стало те, що на ній зібралися переможці всіх попередніх читань, щоб поділитися підсумками року та спільно обговорити бачення соціології в майбутньому.

Про це в коментарі газеті “День” розповів професор, заступник директора Інституту соціології НАН України Євген Головаха: “Ми збираємо переможців за всі роки існування конкурсу, від 2007-го до 2018-го, щоб вони розповіли про свої соціологічні досягнення та поділилися своїм баченням розвитку соціології. Такі заходи потрібні для того, щоби формувати нове покоління. Ми хочемо, щоб воно переймало від нас найкраще”.

Професор переконаний, що соціолог може стати гідним лише тоді, коли він має добрих наставників. “Бо ж для того, щоб формування науки було якісним, потрібні видатні постаті. Наталія Паніна була саме такою. А лідери, як відомо, не виникають з нічого — вони з’являються завдяки гідним прикладам”, — стверджує Євген Головаха.

Найактуальніші проблеми

Структурно захід складався із головної панелі та п’яти секцій, присвячених найактуальнішим проблемам сучасної соціології.

---

¹ Оригінал цього матеріалу було опубліковано в газеті “День” 12 грудня 2019 року (№ 229): <https://day.kyiv.ua/uk/article/den-ukrayiny/formuvaty-nove-pokolinnya>

Учасниками головної панелі стали засновники Центру імені Наталії Паніної — справжні метри вітчизняної соціології. Поряд з уже згаданим Євгеном Головахою це очільник Київського міжнародного інституту соціології Володимир Паніотто та генеральний директор “Kantar TNS в Україні” Микола Чурилов. Також до дискусії долучилися представниця Щецинського університету Славоміра Грушевська, а модератором виступив ректор Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна Віль Бакіров. Видатні науковці й соціологи-практики згадали шлях, пройдений соціологією незалежної України, та задали робочий настрій учасникам секцій.

Перша секція мала загальний характер та була присвячена *інноваціям і сучасним технологіям*, які бере на озброєння соціологія. Ключове питання, на яке намагалися дати відповідь доповідачі, полягало в тому, чи встигає соціологія за темпоритмом, заданим високими технологіями. Питання було розглянуто з кількох перспектив. Юлія Дукач розповіла про успішний досвід видання “Texty.org.ua”, відомого своїми візуалізаціями, зокрема соціологічних даних (під час президентської та парламентської виборчої кампаній усім запам’ятали їхні медіани — середні значення від рейтингів, оприлюднених різними соціологічними компаніями). Світлана Хутка (Київська школа економіки) розповіла про роботу з big data та алгоритмами.

Варто додати, що локація, де відбувався захід, не була випадковою. Ресторан “Urban Space 500”, як відомо, є тим місцем, де гуртуються урбаністи та обговорюються цікаві урбаністичні практики. Саме тому друга секція була присвячена *соціології міста* та охоплювала три аспекти обговорення. Дмитро Заєць з Харківської школи архітектури, Наталя Отрищенко з Центру міської історії Центрально-Східної Європи та Олександра Ненько з Інституту дизайну та урбаністики Університету ІТМО (Інститут точної механіки та оптики, Санкт-Петербург) виступали із доповідями про соціологію міста в контексті “річок, будівель та емоцій”.

“Ми маємо пам’ятати, що міста — це насамперед люди, які в них живуть. Діти, дорослі, старенькі — всі зі своїми реальними потребами. Тому нам треба думати про те, як будувати наші міста, щоб вони були не лише красивими, а й зручними”, — переконана Наталя Отрищенко.

На третій секції під назвою *“Соціальні групи та проблема справедливості”* виступила соціологиня Оксана Дутчак (НТУУ “Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”) з доповіддю про жіночу продуктивну та репродуктивну працю. А викладачка Аліна Калашнікова (ХНУ імені В.Н. Каразіна) розповіла про соціологічні дослідження фрілансу.

Значний інтерес викликала четверта секція — *“Українська соціологія за кордоном”*. Світлана Бабенко з Київського національного університету імені Тараса Шевченка розповіла про те, як створити міжнародну магістерську програму, а Тетяна Любива (Інститут соціології НАН України) поділилася секретом, як переконати західного видавця видати вашу книжку. Після цього відбулася презентація підготовленої співробітниками ІС НАНУ колективної монографії під назвою “Україна у трансформації: Від радянської республіки до європейського суспільства”, що вийшла з друку англійською мовою в листопаді 2019 року.

Нагородження провідних ЗМІ

Нарешті, п’ята секція була присвячена найбільшій інтризі — нагородженню провідних українських засобів масової інформації за внесок у популяризацію та поширення соціологічного знання.

Напередодні команда Соціологічного центру імені Н.В. Паніної провела закрите голосування, в результаті якого перемогли шість ЗМІ.

Першою нагородою отримала головна редакторка газети “День” Лариса Івшина. “Дякую всім, хто проголосував, — сказала пані Лариса, — це зворушливо. Мені

Євген Іванович Головаха приніс матеріальний доказ наших взаємних почуттів”, — Лариса Олексіївна продемонструвала історичний номер газети “День” від 2007 року, в якому на першій шпальті було надруковано статтю про перші Панінські читання, що відбулися 12 років тому. І це не випадково, адже “День” завжди був другом соціологів та філософів — редакція так само впродовж усіх років існування видання прагне вдивлятися в суспільство та визначати його “зони ризику” й “точки зростання”. Лариса Івшина наголосила, що актуальність читань і досі залишається високою, бо, як і тоді, суспільство ще добре себе не знає. “Активні трансформації та зміни в суспільстві дають простір для нових досліджень. Тому попереду ще багато спільної роботи”, — зауважила головна редакторка газети.

Окрім газети “День”, нагородами було відзначено видання “Українська правда”, “Дзеркало тижня”, “LIGA.net”, “Texty.org.ua” та “VoxUkraine”.

Матеріал отримано 27.02.2020

ОЛЕКСІЙ МУСІЄЗДОВ,

доктор соціологічних наук, професор кафедри соціології Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (61022, Харків, Майдан Свободи, 4)

OLEKSIY MUSIYEZDOV,

Doctor of Sciences in Sociology, professor of the Department of sociology at V. N. Karazin Kharkiv National University (4 Svobody Square, Kharkiv, 61022)

musiyezdov@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0002-2929-7333>

СВІТЛАНА ЛУЧІК-МУСІЄЗДОВА,

магістр соціології, незалежна дослідниця, Харків, Україна

SVITLANA LUCHIK-MUSIYEZDOVA

Master of Sciences in Sociology, independent researcher. Kharkiv, Ukraine

luchik.project@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0001-8867-8614>

Про традиції та нетрадиційні методи викладання в соціології

“Продовжуємо вчитися, продовжуючи вчити” — під такою назвою 22 листопада 2019 року в Харківському національному університеті імені В.Н.Каразіна відбувався круглий стіл, присвячений 90-річчю Іделаїди Дмитрівни Ковальової та Володимира Олександровича Ядова. Цю назву запропонувала Іделаїда Дмитрівна

Цитування: Лучік-Мусієздова, С., Мусієздов, О. (2020). Про традиції та нетрадиційні методи викладання в соціології. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*, № 1, сс. 173–175.